

ตัวแบบการเงินเพื่ออนาคตที่สดใส

ชะเอม สายทอง*

*โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600

ความเครียดเป็นปฏิกิริยาตอบสนองที่ไม่จำเพาะของร่างกายต่อสิ่งใดๆ ที่มาเรียกร่องต่อมัน ความเครียดเป็นสิ่งที่คนพบเจอกันมาก ความเครียดเกิดได้ตลอดเวลา ลำดับสาเหตุสำคัญที่ทำให้มนุษย์เกิดความเครียดมากที่สุดคือปัญหาการเงินการใช้จ่ายและหนี้สิน ปัญหาการทำงาน ปัญหาครอบครัว ปัญหาสุขภาพ ปัญหามลพิษ ปัญหารถติด ซึ่งส่งผลต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิต เกิดความขัดแย้งและไม่มีสมาธิทำงาน สาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียดมากที่สุดคือปัญหาการเงิน ซึ่งมาจากการผลัดวันออม การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และขาดการวางแผนทางการเงิน การมีเงินออมเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเกษียณหรือวัยสูงอายุจะทำให้เกิดความมั่นคงในการดำรงชีพ สุขภาพจิตดี ลดความเครียด ดังนั้นจึงควรเริ่มต้นออมเงินเสียแต่วันนี้ (วัยหนุ่มสาวและวัยทำงาน) และต้องให้ความสำคัญในเรื่องของเงิน เป็นทุนสำหรับใช้จ่ายใช้สอย ทุนสำหรับประกอบธุรกิจบางอย่างในช่วงที่สูงอายุ อายุเฉลี่ยของชายและ

หญิงมีความแตกต่างกัน โดยผู้ชายมีอายุเฉลี่ยน้อยกว่าผู้หญิง และมีแนวโน้มว่าในอนาคต คนจะมีอายุเฉลี่ยมากขึ้น เพราะการพัฒนาการเรื่องอาหาร (ตารางที่ 1)

โดยผู้ชายจะมีอายุเฉลี่ยประมาณ 68 ปี และผู้หญิงมีอายุเฉลี่ย 72 ปี และอายุเฉลี่ยจะเพิ่มมากขึ้นถ้าคนนั้นมีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ความไม่แน่ใจในชีวิต ดังนั้นการวางแผนการเก็บออม และการกู้ยืมเงินมาซื้อทรัพย์สินและสิ่งของจำเป็น แล้วผ่อนส่งจึงเป็นแนวทางสำคัญ เพื่อเป็นหลักได้ว่าในช่วงปลายของอายุจะยังพอมีเงินเก็บออมเลี้ยงชีพได้

ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการวางแผนการเงินสรุปได้ 3 ประการคือ

1. ช่วงอายุ ช่วงหารายได้และสะสมทรัพย์สินจะอยู่ในช่วงวัยทำงาน มีอายุประมาณ 35 – 55 ปี หลังจากนั้นการหารายได้จะลดลง และจะเพิ่มค่าใช้จ่าย แต่ก็มีความจำเป็นต้องใช้เงินประมาณ 70 % ของรายได้ที่เคยได้รับ

ตารางที่ 1. อายุคาดหมายของประชากรไทย

ปี พ.ศ.	อายุเฉลี่ย (ปี)	
	ชาย	หญิง
2533 – 2538	66.48	71.04
2538 – 2543	67.36	71.74
2543 – 2548	68.15	72.39
2548 – 2553	68.83	73.00
2553 – 2558	69.50	73.58

ที่มา : (ฝ่ายวางแผนทรัพยากรมนุษย์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

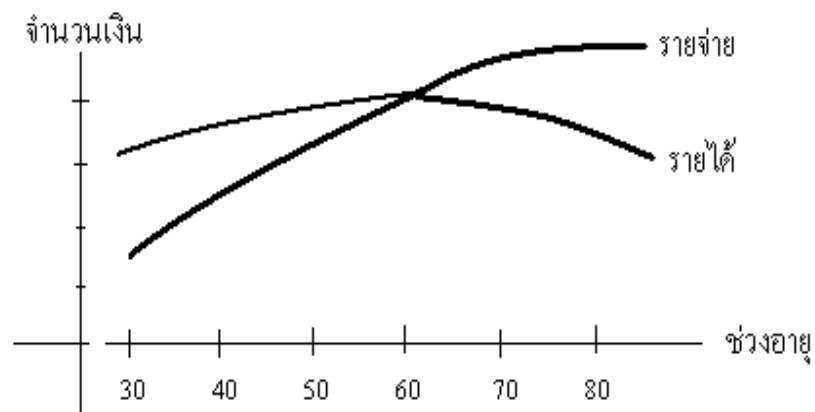
2. รายจ่าย ที่สำคัญได้แก่ ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ค่ารักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย เงินสำรองที่เอาไว้สำหรับฉุกเฉิน ภาระหนี้สินที่สำคัญ เช่น ค่าผ่อนบ้าน ค่าผ่อนรถยนต์ ค่า

ประกันความเสี่ยง เมื่ออายุเพิ่มขึ้นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลจะเพิ่มขึ้น และรายได้จะลดลง

3. รายได้ ที่ได้รับเช่น เงินเดือน เงินตอบแทนต่าง ๆ ค่าสอนพิเศษ เงินรายได้อื่นๆ จากการประกอบกิจการ หรือการให้เช่าทรัพย์สิน เงินดอกเบี้ยจากการออมทรัพย์ เหล่านี้เป็นต้น

ในช่วงต้นๆ ของอายุรายได้จะหาได้ค่อนข้างมากกว่ารายจ่าย แต่เมื่ออายุสูงขึ้นรายจ่ายจะสูงกว่ารายได้ (ภาพที่ 1)

บทความนี้ไม่ได้มีจุดประสงค์ให้ท่านหารายได้มากๆ หรือมีการออมมากๆ แต่ตั้งใจให้ท่านมีวิธีการตรวจสอบ การออม การกู้ และผ่อนชำระ เพื่อให้เกิดความถูกต้อง และอาจจะวางแผนการเงินของท่าน โดยใช้ตัวแบบทางการเงินมาให้ท่านลองศึกษาสัก 4 – 5 ตัวแบบ

ภาพที่ 1. กราฟแสดงความสัมพันธ์ของรายได้และรายจ่ายในช่วงอายุต่างๆ

คำว่าตัวแบบในที่นี้หมายถึงตัวแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical model) ซึ่งใช้ในภาษาคณิตศาสตร์ เป็นตัวแบบที่อธิบายพฤติกรรมหรือลักษณะของระบบคณิตศาสตร์ ตัวแบบเชิงคณิตศาสตร์มีใช้ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการนำคณิตศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ เช่น วิศวกรรม ฟิสิกส์ ชีววิทยา อิเล็กทรอนิกส์ เศรษฐศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และอื่นๆ ลักษณะของตัวแบบเชิงคณิตศาสตร์เขียนได้ในรูปของสูตร สมการ อสมการ ฟังก์ชัน กฎ หรือหลักการต่างๆ ซึ่งตัวแบบเหล่านี้จะมีตัวแปรติดอยู่ ตัวแปรต่างๆ จะแทนจำนวนของสิ่งที่ต้องการศึกษา เช่น จำนวนเงิน จำนวนสินค้า และจำนวนเวลา เหล่านี้เป็นต้น ตัวแปรจะมีความสัมพันธ์กันใน

รูปสูตรคณิตศาสตร์ สำหรับตัวแบบที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้เป็นตัวแบบคณิตศาสตร์ที่ประยุกต์ใช้ในทางการเงิน

ตัวแบบที่ 1 ผู้ที่อยู่ในวัยเกษียณอายุ 60 ปี ควรจะมีเงินออมเท่าไร จึงจะพอไว้ใช้จ่าย ซึ่งคำตอบอาจจะตอบได้หลายตัวเลข แล้วแต่ความจำเป็นของแต่ละคน สมมุติว่า เมื่อเกษียณอยากจะมีเงินออมสัก 1 ล้านบาท ตัวแบบนี้หมายความว่า เป้าหมายเพื่อให้ได้เงิน 1 ล้านเมื่ออายุครบ 60 ปี จะต้องออมเดือนละเท่าไร และเริ่มออมเมื่อไร ให้ท่านศึกษาตัวเลขจากตารางที่ 2

ตารางที่ 2. การออมเงินมีเป้าหมาย 1 ล้านบาท

อัตราผลตอบแทน		8%	6%	4%	2%
อายุเริ่มออม (ปี)	ระยะเวลาออม (ปี)	เงินออมต่อเดือน (บาท)			
20	40	286	502	846	1,362
25	35	436	702	1,094	1,646
30	30	608	996	1,441	2,030
35	25	1,052	1,443	1,945	2,572
40	20	1,698	2,164	2,726	3,392
45	15	2,890	3,439	4,064	4,768
50	10	5,466	6,102	6,791	7,535
55	5	13,610	14,333	15,083	15,861

ตัวแบบที่ 2 ความมหัศจรรย์ของเลข 72 ถ้าท่านต้องการทราบว่าต้องใช้เวลานานเท่าไรในการที่จะได้รับเงินเพิ่มเป็น 2 เท่า ลองหาร 72 ด้วยอัตราผลตอบแทนจากการออมหรือลงทุนต่อปี ผลหารคือระยะเวลาที่จะได้รับเงินเพิ่มเป็น 2 เท่า (ตารางที่ 3)

ตัวอย่างเช่น ถ้าท่านมีเงินอยู่ 500,000 บาท และนำเงินไปลงทุนที่ได้รับผลตอบแทน 6% จะต้องใช้เวลากว่า 12 ปี จึงจะได้เงิน 1 ล้านบาท ที่มาของตัวแบบที่ 2 คือการฝากในระบบดอกเบี้ยทบต้นด้วยอัตราดอกเบี้ย $r\%$ ต่อปี อยากทราบว่าต้องใช้เวลานานเท่าไรที่จะทำให้เงินเพิ่มเป็น 2 เท่าของเงินต้น

วิธีคิด จากตัวแบบการคำนวณดอกเบี้ยทบต้นอย่างง่าย $P_n = (1 + \frac{r}{100})^n P_0$ ในที่นี้ P_n คือ

เงินรวมที่ต้องการหา P_0 คือเงินต้น r คืออัตราดอกเบี้ยต่อปี จะต้องหา n ซึ่งเป็นจำนวนปี ในที่นี้ $P_n = 2P_0$ แทนค่าในสูตรจะได้

$$2P_0 = (1 + \frac{r}{100})^n P_0$$

$$2 = (1 + \frac{r}{100})^n$$

$$\ln 2 = n \ln (1 + \frac{r}{100})$$

$$\text{นั่นคือ } n = \frac{\ln 2}{\ln (1 + \frac{r}{100})}$$

ตัวอย่างเช่น $r = 10\%$ จะได้

$$n = \frac{\ln 2}{\ln (1 + \frac{10}{100})} = \frac{\ln 2}{\ln 1.1} \approx 7.2 \text{ ปี}$$

ตารางที่ 3. ความมหัศจรรย์ของเลข 72

อัตราผลตอบแทน (%)	ระยะเวลาที่จะได้รับเงินเพิ่มเป็น 2 เท่า (ปี)
2	36
4	18
6	12
8	9
10	7.2
12	6

ตัวแบบที่ 3 ใช้เวลาที่ปีเงินที่ท่านเก็บไว้จากการออมเมื่อนำไปลงทุนและถอนมาใช้จ่ายจนหมด ตัวแบบนี้แสดงจำนวนปีที่ท่านใช้เงินหมด (ตารางที่ 4) ตัวอย่างเช่น ในตารางที่ 4 เมื่อตอนที่ท่านอายุได้ 60 ปี ถ้ามีเงินอยู่ 500,000 บาท นำไปลงทุนได้ผลตอบแทนร้อยละ 8 ต่อปี และถอนมาใช้ปีละ 10 % (หรือถอนมาใช้ปีละ 50,000

บาท) เมื่อถึงอายุ 80 ปี หรือ 20 ปี เงินของท่านจะหมดพอดี ลองคิดอีกทีว่าเงิน 500,000 บาทที่ท่านนำไปลงทุน ได้ผลตอบแทนร้อยละ 8 ต่อปี ต้องการให้หมดเมื่ออายุถึง 72 ปี (อายุเฉลี่ยของผู้หญิง) หรือภายใน 12 ปี ในตารางแสดงว่าท่านจะต้องถอนมาใช้ปีละ 13 % หรือ 65,000 บาท เงินของท่านจึงจะหมดพอดี

ตารางที่ 4. จำนวนปีที่ใช้เงินหมดตามผลตอบแทนและอัตราการถอน

อัตราการถอน	ผลตอบแทนของเงินออมหรือเงินลงทุน (ต่อปี)									
	5%	6%	7%	8%	9%	10%	11%	12%	13%	14%
15%	8	8	9	9	10	11	12	14	16	20
14%	9	9	10	11	11	13	14	17	21	
13%	9	10	11	12	13	15	17	22		
12%	11	11	12	14	15	18	23			
11%	12	13	14	16	18	26				
10%	14	15	17	20	25					
9%	16	18	22	28						
8%	20	23	30							
7%	25	33								
6%	36									

ตัวแบบที่ 4 การหาเงินรวมจากการฝากเงินคงที่ประจำทุกปี สมมุติว่าเริ่มฝากเงินจำนวน P_0 บาท และฝากเพิ่มจำนวนคงที่ a บาท ทุกสิ้นปี ดังนั้นเงินรวมเมื่อสิ้นปีที่ n หาได้จาก

เงินรวมของปีนี้ = เงินรวมของปีก่อน + ดอกเบี้ย + เงินฝากครั้งสุดท้าย

$$\text{นั่นคือ } P_{n+1} = \left(1 + \frac{r}{100}\right) P_n + a$$

$$\text{ดังนั้น } P_{n+1} = R P_n + a \text{ เมื่อ } R = 1 + \frac{r}{100}$$

ซึ่งเป็นสมการเชิงอนุพันธ์เชิงเส้นอันดับหนึ่ง ที่มีสัมประสิทธิ์คงที่ จึงสามารถเขียนในรูปของเงินรวมเมื่อสิ้นปีที่ n หรือ P_n ได้ดังนี้

$$P_n = R^n P_0 + a \left(\frac{R^n - 1}{R - 1} \right)$$

ตัวอย่างเช่น เริ่มฝากเงิน 10,000 บาท และฝากเพิ่มปีละ 40,000 บาททุกปี อัตราดอกเบี้ย 6% ต่อปี เมื่อสิ้นปีที่ 10 จะได้เงินรวมเท่าไร วิธีคิดคือ ในที่นี้ฝากเงินเริ่มต้น $P_0 = 10,000$ บาท และฝากเพิ่มจำนวนคงที่ $a = 40,000$ บาท ทุกสิ้นปี อัตราดอกเบี้ย $r = 6\%$ ต่อปี ดังนั้นเงินรวมเมื่อสิ้นปีที่ $n = 10$ จะได้ดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} P_n &= R^n P_0 + a \left(\frac{R^n - 1}{R - 1} \right) \\ &= (1.06^{10})(10,000) + 40,000 \left(\frac{1.06^{10} - 1}{1.06 - 1} \right) \\ &= 17,909 + 527,268 = 545,177 \text{ บาท} \end{aligned}$$

ข้อสังเกต อัตราดอกเบี้ย $r\%$ ต่อปี จะไม่เท่ากับ $\frac{r}{12}\%$ ต่อเดือน

สมมุติให้อัตราดอกเบี้ยต่อเดือนเป็น $x\%$ ต่อเดือน ดังนั้นภายหลัง 12 เดือนจะได้เงินรวม $P = \left(1 + \frac{x}{100}\right)^{12} P_0$ ซึ่งจะเท่ากับ $\left(1 + \frac{r}{100}\right) P_0$ ดังนั้นทำให้ x และ r มีความสัมพันธ์ดังนี้

$$\left(1 + \frac{x}{100}\right)^{12} = \left(1 + \frac{r}{100}\right)$$

ตัวอย่างเช่น อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี จะไม่เท่ากับอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อเดือน นี้คือ $r = 12$ แทนค่า r ลงในสมการจะได้

$$\left(1 + \frac{x}{100}\right)^{12} = \left(1 + \frac{12}{100}\right)$$

$$1 + \frac{x}{100} = \left(1 + \frac{12}{100}\right)^{\frac{1}{12}}$$

$$1 + \frac{x}{100} = (1.12)^{\frac{1}{12}}$$

$$\frac{x}{100} = (1.12)^{\frac{1}{12}} - 1$$

$$x = (100) \left[(1.12)^{\frac{1}{12}} - 1 \right] = 0.9489$$

นั่นคืออัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี จะเท่ากับอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.9489 ต่อเดือน

ตัวแบบที่ 5 การสร้างตัวแบบการส่งเงินคืนรายเดือน จากการกู้ยืมเงินโดยเอาทรัพย์สินไปจำนอง การคิดแบบนี้ การส่งเงินคืน ลดทั้งต้นและดอกเบี้ย มีวิธีการดังนี้

ให้ X_n เป็นหนี้ที่ค้างชำระหลังจากปีที่ n

m เป็นจำนวนที่เงินส่งคืนรายเดือน

N เป็นจำนวนปีที่ต้องการส่งเงิน

R เป็นอัตราดอกเบี้ยกู้ยืม

ในที่นี้ X_0 เป็นหนี้เงินต้นของการกู้ยืมครั้งแรก โดยผ่อนชำระแล้วต้องการให้ X_N เป็น 0 ตัวแบบที่สามารถสร้างได้ ดังนี้

หนี้ที่ค้างชำระของปีต่อไป = หนี้ที่ค้างชำระ
ของปีนี้ + ดอกเบี้ย - เงินส่งคืนในปี

เขียนเป็นสัญลักษณ์ได้ดังต่อไปนี้

$$X_{n+1} = X_n + X_n \left(\frac{r}{100}\right) - 12m = RX_n - 12m$$

เมื่อ $R = 1 + \frac{r}{100}$

ในการทำงานเกี่ยวกับตัวแบบที่ 2 ในกรณีนี้

$a = -12m$ จะหาคำตอบได้ว่า

$$X_n = R^n X_0 - 12m \left(\frac{R^n - 1}{R - 1}\right)$$

การทำงานสิ้นสุดปีที่ N นั่นคือ $X_N = 0$

ดังนั้น $0 = R^N X_0 - 12m \left(\frac{R^N - 1}{R - 1}\right)$ และ

จำนวนเงินส่งคืนรายเดือนคือ

$$m = X_0 \frac{R - 1}{12(1 - R^{-N})}$$

แทนค่า m จะได้ หนี้ที่ค้างชำระหลังจาก

ปีที่ n คือ $X_n = X_0 \frac{1 - R^{n-N}}{1 - R^{-N}}$

ตัวอย่างเช่น ถ้ากู้ยืมเงิน 50,000 บาท
ด้วยดอกเบี้ย 11% ต่อปี ต้องการใช้คืนภายใน
เวลา 25 ปี จะต้องส่งคืนรายเดือน เดือนละ
เท่าไร ในที่นี้ $R = 1.11$ ดังนั้นเงินส่งคืนราย
เดือนคือ

$$m = 50,000 \left(\frac{1.11 - 1}{12(1 - 1.11^{-25})}\right) = 494.75 \text{ บาท}$$

การคำนวณผ่อนชำระแบบการกู้ยืมเงิน
โดยเอาทรัพย์สินไปจำนอง การส่งเงินคืน จะลด
ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย ธนาคารจะคิดโดยใช้
ตารางสำเร็จรูป ซึ่งตารางดังกล่าวสามารถสร้าง

ได้โดยใช้สูตรข้างต้น นั่นเอง

ตัวแบบที่ 6 การกู้เงินเพื่อซื้อรถยนต์ การกู้
ประเภทนี้ธนาคารไม่ปล่อยสินเชื่อ ผู้ซื้อจึงต้องกู้
เงินจากบริษัทหรือสถาบันการเงิน บริษัทผู้ให้กู้
จะคิดดอกเบี้ยครั้งเดียวและคิดตั้งแต่วันเริ่มต้นกู้
โดยคำนวณจากเงินต้นที่กู้ อัตราดอกเบี้ย และ
จำนวนปีที่ส่งชำระ มีตัวแบบดังต่อไปนี้

เงินต้นที่ต้องกู้ = ราคารถยนต์ - เงินดาวน์

ดอกเบี้ยทั้งหมด = เงินต้น \times อัตราดอกเบี้ย

\times เวลา (ปี)

จำนวนเงินผ่อนชำระแต่ละเดือน =
 $\frac{\text{เงินต้น} + \text{ดอกเบี้ย}}{\text{เวลา (เดือน)}}$

ตัวอย่างเช่น รถยนต์คันหนึ่งราคา
900,000 บาท เมื่อซื้อจะต้องจ่ายเงินดาวน์
100,000 บาท ที่เหลือบริษัทให้ผ่อนชำระ เป็น
เวลา 48 เดือน (4 ปี) โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ
3.2 ต่อปี ต้องการหาเงินผ่อนชำระแต่ละเดือน

วิธีคิดคือ เงินที่จะกู้ต้องหักเงินดาวน์
ออกไป เพราะผู้ซื้อจ่ายเงินดาวน์เป็นเงินสด
เสียก่อน ดังนั้นเงินกู้เป็นจำนวนเงินเท่ากับ
 $900,000 - 100,000 = 800,000$ บาท

ดอกเบี้ยที่จ่ายตามอัตราร้อยละ 3.2 ต่อปี
เป็นเวลา 4 ปี คิดเป็นเงินเท่ากับ

$$800,000 \times \frac{3.2}{100} \times 4 = 102,400 \text{ บาท}$$

ดังนั้นจำนวนเงินผ่อนชำระเท่ากับ

$$800,000 + 102,400 = 902,400 \text{ บาท}$$

เฉลี่ยต้องผ่อนชำระเดือนละเท่ากับ

$$\frac{902,400}{48} = 18,800 \text{ บาท}$$

บางครั้งจะพบว่าบริษัทไม่บอกอัตราดอกเบี้ยไว้ แต่ทำตารางให้ส่งเงินคืนเป็นงวดๆ เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีคิดผ่อนส่งของธนาคาร ซึ่งอาจทำให้เราเสียเปรียบได้ ตัวอย่างในตารางที่ 5 ลองคิดว่าบริษัทคิดดอกเบี้ยร้อยละเท่าไร

ตารางที่ 5. อัตราการผ่อนชำระซื้อรถยนต์

ยอดเงินกู้	อัตราผ่อนชำระรายเดือน		
	24 เดือน	36 เดือน	48 เดือน
431,200	19,242	13,253	10,259

ใช้วิธีการหาที่กลับกันกับข้างต้นคือใช้ตัวแบบดังต่อไปนี้

ดอกเบี้ย = จำนวนเงินที่ผ่อนชำระ - เงินต้น
ดังนั้นจากตารางที่ 5 สามารถหาอัตราดอกเบี้ยผ่อนชำระได้ดังต่อไปนี้

ถ้าผ่อนชำระประเภท 24 เดือน จะเสีย

$$\begin{aligned} \text{ดอกเบี้ย} &= (24 \times 19,242) - 431,200 \\ &= 30,608 \text{ บาท (2 ปี)} \end{aligned}$$

$$\text{คิดเป็นร้อยละ} \frac{30,608 \times 100}{431,200 \times 2} = 3.55 \% \text{ ต่อปี}$$

ถ้าผ่อนชำระประเภท 36 เดือน จะเสีย

$$\begin{aligned} \text{ดอกเบี้ย} &= (36 \times 13,253) - 431,200 \\ &= 45,908 \text{ บาท (3 ปี)} \end{aligned}$$

$$\text{คิดเป็นร้อยละ} \frac{45,908 \times 100}{431,200 \times 3} = 3.55 \% \text{ ต่อปี}$$

สรุปตัวแบบที่ยกมาข้างต้น สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการคิดคำนวณเงินฝากแบบต่างๆ เพื่อวางแผนการออม หรือการผ่อนชำระเมื่อซื้อสินค้า คงพอเข้าใจได้ว่าทางเลือกใดจะให้ผลตอบแทนดีกว่า เมื่อความมั่นคงมีเงินใช้ยามอายุมากขึ้นและออกจากงาน

เอกสารอ้างอิง

จิรวัดน์ ชนะเสรีชัย. เตรียมตัวอย่างไรเพื่อวัย

เกษียณ. กองทุน กบข. : <http://www.gpf.or.th/>

จิรวัดน์ นาคะบุตร. (2546). **ตัวแบบเชิงคณิตศาสตร์**. นครปฐม: สถาบันราชภัฏนครปฐม.

ไพศาล สุนทรนนท์. (2546). **เงินออมเมื่อยามเกษียณ**. วารสารเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรมเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2003). **เงินทองต้องใส่ใจเพื่ออนาคตที่สดใสก่อนเกษียณ**. : <http://www.tsi-thailand.org/>.

Compound interest. (2006). **Wikipedia encyclopedia**.: http://en.wikipedia.org/wiki/Compound_interest.

Mathematical model. (2006). **Wikipedia encyclopedia**.: http://en.wikipedia.org/wiki/Mathematical_model.